

Amtmændenes Forretninger til Ministerierne. Det forekommer mig, at de fleste Skrivelser, som gaae til Indenrigsministeriet, passere Amtmændene, og at de fleste Skrivelser, som udgaae fra Ministeriet, atter passere disse, før de komme rette Vedkommende i hænde, hvorved der bliver en Mangfoldighed af Skrivelser og altsaa Beskostninger til Contoirhold, som vistnok kunde spares, naar Amtmændenes Forretninger bleve henlagte under Ministerierne. Det er mig ikke muligt fuldstændigt at klare denne Tanke, men jeg vil henstille den til velvillig Overveielse saavel af den høitærede Regjering som af det ærede Thing. — Med Hensyn til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) om Bygningsafgiften, skal jeg tillade mig at gjøre en lille Bemærkning. Han sagde, at Cieren af en Bygning kunde vælte Bygningsafgiften over paa Leieren, men han meente, at dette derimod ikke kunde skee med Hartkornsskatten. Jeg troer dog, at det Samme er Tilfældet med disse, og at Cieren der ligesaagodt kan vælte Byrden over baade paa Fæsteren, Forpagteren og Leieren. Han gjorde endnu en anden Bemærkning om det samme Punkt, nemlig, at Hartkornsskatten skal være en Prioritet, der hviler paa Eiendommen; men jeg synes, at det Samme kan siges om Bygningsafgiften, thi denne er ogsaa en gammel Afgift, og disse to Skatter have desuden det tilfælles, at de fra Først af ere lagte paa faste Ting; Regjeringen har fra Begyndelsen af været tilbøielig til at lægge alle Skatter paa faste Gjenstande. Naar jeg sammenligner disse to Skatter med hinanden og seer, at det er lang Tid siden, at Bygningsafgiften blev slået fast ved Lov, samt at Hartkornsskatten ligeledes for lang Tid siden er reguleret ved Lov, kan jeg ikke finde den Forskjel mellem dem, som den ærede Rigsdagsmænd vilde gjøre gjældende. — Jeg vil ved denne Leilighed omtale en Ting, der har stødt mig noget med Hensyn til Gjenemførelsen af de nye Bestemmelser angaaende Landsthingsvalgene, og som staaer i nogen Forbindelse med det ærede Medlems Udtalelser om at vælte Skatterne over paa Leierne o. s. v. Det er mig bekendt, at man ved Ubfærdigelsen af Risterne over de høistbesattede Vælgere

til Landstinget ikke har taget Fæsterne med, men om dette er i Overensstemmelse med Grundloven, veed jeg ikke. Det kunde maaskee dengang ikke være let for Amtstuerne at levere Opgjørelser over, hvad Fæsterne svarede i Skat, men jeg for mit Vedkommende betragter det hele Forhold saaledes, at Fæsterne, naar de svare det bestemte Beløb, som fordres af Selveierne som Betingelse for Valgret til Landstinget, maae være valgberettigede til dette Thing ligesaavel som Selveierne. — Hvad angaaer Bondenhøistolerne, som det nævnte ærede Medlem ogsaa dvælede ved, troer jeg at kunne være enig med ham i den Udtalelse, at der er Mange, som klage over, at Fliden formindskes hos de Bondesønner, der gaae paa Høistolerne, men der er desuden en anden ligesaa begrundet Klage, og den gaaer ud paa, at de fleste af de Bondesønner, som besøge Bondenhøistolerne, derved faae en stærk Tilbøielighed til at drage sig bort fra det egentlige Bondearbejde og at gaae over i andre Livsstillinger. Det er dog vistnok Hensigten med disse Høistoler, at de hovedsagelig skal give Bondesønnerne bedre Oplysning, og at disse, naar de have modtaget denne, skal gaae tilbage til Landbruget for derved at gavne baade sig selv og deres Standsfæller. Jeg kan derfor ikke være enig med den samme ærede Taler, naar han meente, at der burde oprettes flere Bondenhøistoler, thi efter den Erfaring, jeg har, føres der flere Steder Klage over, at de nu bestaaende ikke kunne faae det tilstrækkelige Antal Clevrer. Jeg veed f. Ex. et Par Høistoler i Vestjylland, der have ført Klager i den Retning, og saalænge Bondestanden ikke kan afgive det tilstrækkelige Antal Clevrer til de allerede bestaaende Bondenhøistoler, troer jeg ikke, man skal gaae videre paa den Bane ved at stræbe efter at oprette flere. Jeg troer ogsaa, at Statens Tilskud i saa Henseende for Diebliffet er ret passende. — Der er en anden Sag, som har været omtalt, nemlig Examenscomissionerne. Efter den Forklaring, som det ærede Medlem for Njøbenhavns 6te Valgkreds (Steen) gav, synes det, at man muligen kunde komme til, at de, som ikke ere uddannede paa Statsseminarierne, kunde blive examinerede af deres Lærere ligesaavel som de førstnævnte, og at der